

afb. 1. Alleen koningen, keizers en de voormannen van de Hervorming kunnen in naams- en beeldbekendheid wedijveren met Erasmus. Zo schilderde Cowper Frank Cadogan in 1910 een decoratie voor het *House of Parliament* in Londen met een voorstelling van het bezoek van Thomas More en Erasmus aan het koninklijk paleis in Greenwich in 1499. Daar ontmoetten zij de kinderen van Hendrik VII, koning van Engeland. De achtjarige prins Hendrik is weergegeven in de wijdbeense pose van de latere portretten die Holbein van hem als koning Hendrik VIII maakte. Erasmus heeft een stok in de hand. Het was in 1910 niet nodig het decoratiestuk van uitleg te voorzien.

kwam in Japan terecht en werd daar eeuwenlang als een godheid vereerd. Op die eerste beelden werd Erasmus geëerd als een toonbeeld van geleerdheid en welsprekendheid. Daarmee onderscheidde hij zich uitdrukkelijk van heiligen. Erasmus' standbeeld was vermoedelijk ook het eerste dat voor een gewone burger in Nederland werd opgericht. Koning Philips' Spaanse soldaten zagen dat in 1572 anders. Voor hen maakten boek en

papier Erasmus juist tot een Lutheraan, een gevaarlijke ketter, duidelijk een *onheilige*. Zijn beeld werd dus besmeurd en omver getrokken. Maar de Spanjaarden waren hun macht nog niet kwijt of er kwam er weer een terug, voorlopig van hout maar in de kleur van blauwe steen. Wellicht heeft die Spaanse nadruk op Erasmus' *onheiligheid* er wel voor gezorgd dat hij in zijn geboortestad alsnog een waas van heiligheid over zich kreeg. Die